

Kwality Restaurant v. Satinder Khanna (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਕਵਾਲਿਟੀ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਵਿਵਾਦੀ।

ਬਨਾਮ

ਸਤਿੰਦਰ ਖੰਨਾ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ-ਮੁਦਈ।

1978 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 358

26 ਜੁਲਾਈ 1978

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (V of 1908)- ਆਰਡਰ 18 ਨਿਯਮ 3-A— ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਦੂਜੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗ ਰਹੀ ਹੈ—ਅਜਿਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ—ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908 ਦੇ ਆਰਡਰ 18 ਦੇ ਨਿਯਮ 3-ਏ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਮ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਧਿਰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ- ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਯਮ ਲਚਕੀਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਭਟਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ, ਕਾਫੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਗਵਾਹ. ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਹੀ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਸਖਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਉੱਤੇ ਤਕਨੀਕੀਤਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। (ਪਾਰਾ 4 ਤੋਂ 7)।

ਜਗਨਨਾਥ ਨਾਇਕ ਬਨਾਮ ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਠਾਕੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ , ਏਆਈਆਰ 1978

ਉੱਤਰੀ 1.

(ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ)।

23 ਜਨਵਰੀ, 1978 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 115 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ , ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ । ਮੁਦਈ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਐਮ.ਕੇ ਮਹਾਜਨ .

ਭਾਗੀਰਥ ਦਾਸ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਸਕੇ ਹੀਰਾਜੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ

1. ਕੀ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਆਰਡਰ 18 ਦੇ ਨਿਯਮ 3A ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਆਪਣਾ ਗਵਾਹ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?

2. ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। . ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਗਨਨਾਥ ਨਾਇਕ ਬਨਾਮ ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਠਾਕੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

3. ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਵਾਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-

“ਆਰ. 3 ਏ. ਦੂਜੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ - ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਧਿਰ ਖੁਦ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ, ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਗਵਾਹ।”

4. ਹੁਣ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇੱਕ ਨੰਗੇ ਸੰਦਰਭ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਹ ਨਿਯਮ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਧਿਰ ਜੋ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਇਹ ਨਿਯਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਦਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ

Kwality Restaurant v. Satinder Khanna (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਹੀ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਪੜਾਅ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਉਕਤ ਆਗਿਆ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਮੰਗੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਨਹੀਂ।

(1) AIR1978 ਉੜੀਸਾ 1.

ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਧੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਨੌਕਰਾਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਨਿਯਮ, ਲਿਬ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਸਖਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਕਨੀਕੀਤਾ ਨਿਆਂ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਖਤ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਭੌਤਿਕ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

5. ਬੈਕਗ੍ਰਾਊਂਡ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਆਖਰੀ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ, ਭਾਵ, "ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਉਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ", ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਗੀਰਥ ਦਾਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ "ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ" ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਦਿੱਖ ਦੇ ਪੜਾਅ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਇਸ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਦਿੱਖ ਦਾ ਪੜਾਅ ਦੋਵੇਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਕੁਝ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਫਿਰ ਤੋਂ ਮਨਘੜਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਢਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਜਾਂ

ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਲਈ ਗਵਾਹ-ਬਾਕਸ ਵਿਚ ਕਦਮ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਬੂਤ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕਠੋਰ ਉਸਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ।

6. ਇਸ ਲਈ, ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਮ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਧਿਰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਯਮ ਲਚਕੀਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਇਸ ਤੋਂ ਭਟਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

Kwality Restaurant v. Satinder Khanna (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਅਦਾਲਤ। ਇਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਪੜਾਅ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਧਿਰ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ, ਜੇਕਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

7. ਹੁਣ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਗਨਨਾਥ ਨਾਇਕ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ 54 ਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਹੈ: -

“18.2. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

18.3- ਚੌਦ੍ਹਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਕ ਧਿਰ ਜੋ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸੀਹਿਤਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਮੰਨਿਆ। ਇਸ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਆਮ ਨਿਯਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

18.4- ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 14 ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਨਿਯਮ ਆਮ ਕੇਸਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਅਤੇ ਬਦਨਾਮ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ - ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜੋ ਬੇਈਮਾਨੀ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ - ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ- ਗੁਰਦਿਲ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਗਵਾਹ-ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਭਿਆਸ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਲਟ ਚੱਲਦਾ ਸੀ ਅਤੇ

ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਟਿੱਪਣੀ

2.) ਏਆਈਆਰ 1962 ਪੀ.ਬੀ. 18(1

ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ 27 ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਆਮ ਨਿਯਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 54 ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕਠੋਰਤਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਿਰੀਖਣ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ ਆਮ ਕੇਸਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੁਸ਼ਕਲ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਕੇ, ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ ਸੁਧਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਰਾਦੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਥਿਰ ਜਾਂ ਅਟੱਲ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ. ਰੇਅ, ਜੇ., ਉੜੀਸਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਦੇ ਪੜਾਅ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਟੱਲ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਥੱਲੇ ਰੱਖਿਆ.

9. ਜਗਨਨਾਥ ਨਾਇਕ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਫਿਰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵਿਵਸਥਾ ਖੁਦ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਅਪਵਾਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਤਲਾਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਥੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਆਮ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਧਿਰ ਆਪਣੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਪੜਾਅ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਧਾਰਨ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਨੁਮਤੀ ਦੇ ਪੜਾਅ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 3-ਏ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਜਗਨਨਾਥ ਨਾਇਕ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਬੜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ।

Kwality Restaurant v. Satinder Khanna (S. S. Sandhwalia, C.J.)

10. ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਝੁਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਵਿਵਸਥਾ (1979)¹ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੰਗ ਨਜ਼ਰੀਆ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਇੰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦੇਵੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਕ ਦੇਵੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਕ ਵਾਰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਗੁਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ।

11. ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਯੋਗਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ-

12. ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

13. ਇਸ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸਿਆਮ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਐਚ. ਐਸ. ਬੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

ਐਸਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਐਸਐਸ ਡੇਰੋਆਂ ਜੇ.

ਏਵਨ ਸਕੇਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ, ਸੋਨੀਪਤ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ -ਜਵਾਬਦਾਰ।

1975 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 2381

7 ਅਗਸਤ 1978 ਈ.

ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (19173 ਦਾ 20)—ਸੈਕਸ਼ਨ 1 (3) ਅਤੇ 40— ਸੈਕਸ਼ਨ 40 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰੀ/ਰੋਸਪੇਕ/ਇਵਿਟੀ— ਕੀ ਵੈਧ ਹੈ—ਅਪੀਲ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ, ਲਾਭ ਲਿਆ ਗਿਆ — ਮੁਲਾਂਕਣ—ਕੀ ਅਸਧਾਰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ.

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਦੇਰ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ - ਸੰਭਾਵੀ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਬਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਇਸਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 40 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪੁਨਰ-ਸਪੈਕਟਿਵ ਕਾਰਵਾਈ ਵੈਧ ਹੈ। (ਪਰਾ ੬)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਐਮਡੀਆਰ ਜੇਐਸ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਆਪਣੇ ਆਮ ਉਪਾਅ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਾ ਲੈਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ - ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕੇ ਉਕਤ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਰੋਕਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਡਿਫਾਲਟ ਕਾਰਨ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਧਾਰਨ ਉਪਾਅ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਪਰਾ ੭)

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਹ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

- (1) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਲਈ ਭੇਜੋ, ਜੋ ਇਮ ਪਗਡ ਆਰਡਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, 'P/6' ਅਤੇ ਉਸੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 'T-6' ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;